

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA
 GRAD RIJEKA
Gradonačelnik

KLASA: 024-03/23-03/174
URBROJ: 2170-1-02-00-23-2
Rijeka, 18. listopada 2023.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/p predsjednice, gospođe Ane Trošelj

Predmet: PETRA MANDIĆ – pitanje članice Gradskog vijeća Grada Rijeke
- dostava odgovora

Poštovana gospođo Trošelj,

članica Gradskog vijeća PETRA MANDIĆ je, temeljem članka 73. stavka 1. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke, pisanim putem postavila sljedeće pitanje:

„Poštovani Gradonačelnice, s obzirom na Vaše najave u medijima vezano uz donošenje odluke o stopi poreza na dohodak na Gradskom vijeću Grada Rijeke molim Vas izračun koliko su povećani rashodi Grada vezani uz povećanje cijene energenata i inflaciju (u milijunima eura), koliko su povećani prihodi iz poreza u milijunima eura, sve u odnosu na 2022. godinu, a u 2023. godini, odnosno koliko se očekuje da će ukupno biti povećani rashodi, a koliko prihodi u 2023 u odnosu na 2022. godinu, koji podatak vjerujem imate obzirom na zakonske rokove planiranja proračuna.

Ujedno Vas molim izračun po kojem ste došli do podatka koliko bi izgubili od prireza kada bi ostavili nižu i višu stopu poreza na dohodak koje su sada na snazi (bez prireza)“.

Proračunom Grada Rijeke za 2023. godinu planirani su ukupni rashodi u iznosu od 182.655.000 eura, od čega rashodi poslovanja, kao najznačajnija skupina rashoda, u iznosu od 139.757.672 eura.

U 2022. godini, rashodi poslovanja izvršeni su u ukupnom iznosu od 118.001.260 eura, što je u odnosu na planirane rashode u 2023. godini manje za 21.756.412 eura.

Unutar rashoda poslovanja najveće povećanje je na rashodima za zaposlene i materijalnim rashodima. Materijalni rashodi u 2023. godini u odnosu na izvršene rashode u 2022. godini veći su za 9.506.500 eura ili za 23,5%, prvenstveno zbog inflacije koja se odražava kroz rast cijena brojnih proizvoda i usluga. Unutar materijalnih rashoda, rashodi za materijal i energiju u 2023. godini planirani su u iznosu od 11.560.348 eura te su u odnosu na izvršene rashode u 2022. godini veći za 3.090.389 eura. Materijalni rashodi obuhvaćaju troškove za redovno poslovanje i programske aktivnosti kod proračuna i proračunskih korisnika.

Rashodi za energiju (električna energija, plin i dr.) u ovoj godini planirani su u iznosu od 5.693.154 eura, što je više za 827.903 eura u odnosu na izvršene rashode za energiju u 2022. godini.

Planirani rashodi za zaposlene u gradskoj upravi i kod proračunskih korisnika u 2023. godini veći su za 8.985.405 eura ili 16,0% u odnosu na izvršene rashode u 2022. godini.

Nadalje, u tijeku je izrada Proračuna za 2024. godini gdje se također planira daljnji rast rashoda za zaposlene za oko 5,5 milijuna eura u odnosu na planirana sredstva u 2023. godini, temeljem

dosadašnjih sklopljenih kolektivnih ugovora i ostalih akata koji definiraju plaće za djelatnike gradske uprave i kod proračunskih korisnika.

Usporedba rashoda za zaposlene izvršeni u 2022. godini i prijedlog plana rashoda za zaposlene u 2024. godini dokazuje da samo ova skupina rashoda unutar rashoda poslovanja raste u 2024. godini u odnosu na 2022. godinu za otprilike 14,5 milijuna eura ili 25,8%.

U nastavku slijede usporedni podaci izvršenih rashoda u razdoblju od siječnja do rujna 2023. godine u odnosu na izvršene rashode u istom razdoblju prethodne godine. Rashodi poslovanja u tom su razdoblju izvršeni u iznosu od 89.126.466 eura te su u odnosu na isto razdoblje 2022. godine veći za 7.405.729 eura.

Kao što je prethodno spomenuto, u 2023. godini značajno su povećane stavke materijalnih rashoda, zbog inflacije koja se odražava na rast cijena brojnih proizvoda i usluga, a posebice rashodi za zaposlene koji će do kraja godine još intenzivnije rasti, zbog činjenice da su novi kolektivni ugovori Javne vatrogasne postrojbe Rijeka i dječjih vrtića, kao i novi koeficijenti djelatnika gradske uprave, u primjeni od polovice ove godine.

U razdoblju od siječnja do rujna 2023. godine prihodi od poreza i prireza na dohodak ostvareni su u iznosu od 50.552.857 eura te bilježe rast od 9.464.054 eura u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Veće ostvarenje prihoda od poreza i prireza na dohodak, prvenstveno proizlazi iz činjenice da su brojni poslodavci povećali plaće svojim zaposlenima kako bi se ublažio veliki rast inflacije; kako u privatnom, tako i u javnom sektoru.

Većano za izmjene poreznih zakona i fiskalni učinak na Proračun Grada Rijeke, naša je procjena da će zbog poreznih izmjena i prvenstveno ukidanja prireza, Grad Rijeka ukupno izgubiti oko 12 milijuna eura poreznih prihoda, pri čemu se najveći dio (80%) odnosi na gubitak prihoda, zbog ukidanja prireza porezu na dohodak u iznosu od cca 9,6 milijuna eura.

Procjena gubitka prireza porezu na dohodak napravljena je temeljem izvještaja o dosad uplaćenom porezu i prirezu na dohodak koje mjesečno dostavlja Financijska agencija (Fina).

Naime, prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLPS), prihod od poreza na dohodak je zajednički prihod koji se dijeli između općina, odnosno gradova i županija te se isti prema Naputku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2023. godini, uplaćuje na zajednički račun otvoren u HNB za područje općine, odnosno grada, a prema prebivalištu poreznih obveznika. Uplaćeni prihod, Fina dnevno raspoređuje u zakonom određenim postocima u korist računa proračuna JLPS, odnosno općine ili grada te županije. Ključ za raspored sredstava Fina je dužna dostaviti Poreznoj upravi za račune iz njezine nadležnosti.

Ukoliko općina/grad ima uveden prirez, tada se na utvrđeni iznos poreza na dohodak obračunava prirez porezu na dohodak te se i prirez istovremeno s porezom na dohodak uplaćuje na zajednički račun.

Konkretno, trenutačno od ostvarenog prihoda od poreza na dohodak na području grada Rijeke, Gradu Rijeci pripada udio od 76,9% naplaćenog poreza, a Primorsko-goranskoj županiji 23,1% naplaćenog poreza. Pritom naplaćeni prirez porezu na dohodak u cijelosti pripada Gradu Rijeci jer se radi o lokalnom porezu.

Prema Naputku, Fina je obvezna osigurati evidenciju o raspoređenim zajedničkim prihodima, te sukladno tomu Fina mjesečno dostavlja JLPS izvješća o uplati i rasporedu poreza i prireza na dohodak iz kojeg je vidljiv iznos uplaćenog poreza na dohodak i iznos prireza, kao i iznos poreza na dohodak za decentralizirane funkcije.

S obzirom na dostavljene izvještaje FINA-e, o uplaćenom porezu i prirezu na dohodak, procijenjeno je da će iznos prireza koji se ove godine naplaćuje po stopi od 13% iznositi 9,6 milijuna eura, što bi bilo 15% ukupne naplate poreza i prireza za Grad Rijeku.

Nadalje, pored ukidanja prireza porezu na dohodak, novim izmjenama Zakona o porezu na dohodak su u odnosu na godišnje dohotke utvrđene i sljedeće promjene: povećan je iznos mjesečnog osnovnog osobnog odbitka sa sadašnjih 530,90 eura na 560,00 eura i to za 5,5% te su povećani iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove obitelji i djecu, što je povećanje u prosjeku za 27,7% te invalidnost, gdje je povećanje u prosjeku za 19,5%, kao i povećanje iznosa mjesečne porezne osnovice na koju se obračunava niža stopa poreza (sada je niža stopa 20%) sa sadašnjih 3.981,69 eura na 4.200,00 eura (povećanje za 5,5%), odnosno povećanje godišnje porezne osnovice sa 47.780,28 eura na 50.400,00 eura.

Navedene zakonske izmjene utjecat će na smanjenje poreznog opterećenja i povećanje neto primanja, odnosno raspoloživog dohotka poreznih obveznika, ali će posljedično imati utjecaja na smanjenje prihoda od poreza na dohodak JLS, pa tako i Grada Rijeke.

Naime, povećanje osobnih odbitaka će utjecati na smanjenje porezne osnovice za obračun poreza na dohodak, dok će povećanje iznosa mjesečne i godišnje porezne osnovice dovesti do manjeg obuhvata poreznih obveznika koji bi podlijegali oporezivanju po višoj poreznoj stopi, što će sve izravno utjecati na manji prihod od poreza na dohodak u 2024. godini.

Grad Rijeka je dosad u više navrata od Porezne uprave zatražio podatke potrebne za procjenu ove vrlo značajne vrste prihoda, kao što su: ukupan broj poreznih obveznika na području grada Rijeke, iznos ukupno ostvarenog dohotka, iznos ukupnih osobnih odbitaka, iznos ukupne porezne osnovice na koju se obračunava niža stopa poreza na dohodak te iznos ukupne porezne osnovice na koju se obračunava viša stopa poreza na dohodak. No, Porezna uprava nije do sada niti jednoj JLS dostavila takve podatke, pa tako ni Gradu Rijeci.

Stoga, iako ne raspoložemo egzaktnim podacima Porezne uprave kako bi mogli točno izračunati gubitak prihoda od poreza na dohodak, procijenili smo da bi gubitak prihoda od poreza na dohodak, zbog povećanja osobnih odbitaka, iznosio oko 2,4 milijuna eura.

Slijedom svega navedenog, procijenjeno je da će Grad, zbog poreznih izmjena, izgubiti 12 milijuna eura prihoda od poreza i prireza na dohodak koji sada čine 52% prihoda poslovanja Grada Rijeke. Dakle, radi se o značajnom gubitku poreznih prihoda kojima se financira široki spektar potreba građana; od socijalne skrbi, predškolskog odgoja, osnovnog školstva, kulture i sporta do komunalnog gospodarstva i prostornog planiranja.

Upravo zbog navedenih zakonskih izmjena, odnosno povećanja osobnih odbitaka i ukidanja prireza, što će utjecati na smanjenje prihoda u proračunima JLS, a kako bi se JLS nadoknadio značajan gubitak poreznih prihoda izmjenama Zakona o porezu na dohodak, gradovima i općinama je omogućeno da svojim odlukama samostalno upravljaju visinom stopa poreza na dohodak, odnosno da propišu visinu stopa poreza na dohodak u Zakonom utvrđenim granicama za godišnje dohotke (dohodak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i drugi dohodak koji se ne smatra konačnim), a u svrhu postizanja ciljane visine prihoda potrebnih za nesmetano provođenje i ostvarivanje propisima utvrđenih poslova i zadataka JLS.

Stoga je Zakon propisao da visine poreznih stopa određuju predstavnička tijela JLS svojom odlukom, pri čemu grad s više od 30.000 stanovnika, a kojoj pripada i Rijeka, nižu stopu poreza na dohodak propisuje u granicama od 15% do 23% te višu stopu poreza na dohodak u granicama od 25% do 34,50%.

Navedeno znači, primjerice, da ukoliko bi se sadašnja niža stopa od 20% uvećala za postojeći prirez od 13%, ista bi mogla iznositi 22,6%, dok bi viša stopa od sadašnjih 30% uvećana za prirez od 13% mogla iznositi 33,9%.

Sukladno mom programu za tekuće mandatno razdoblje, Grad Rijeka je u protekle dvije godine, u cilju poreznog rasterećenja građana, smanjio stopu prireza porezu na dohodak s prvotnih 15% na 13%. S obzirom da je u 2024. godini stopa prireza trebala biti 12%, predložiti će se Gradskom vijeću donošenje Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak na

području grada Rijeke kojom bi se utvrdila niža stopa poreza na dohodak u visini od 22,4% (što je ekvivalent stope od 20% uvećane za pririz od 12%) i viša stopa poreza na dohodak u visini od 33,6%, (što je ekvivalent stope od 30% uvećane za pririz od 12%). Navedene stope niže su od zakonskog maksimuma koji za nižu stopu iznosi 23%, a za višu stopu 34,5%.

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK

Marko Filipović

